

Рамка за референтните обменни курсове на еврото

Референтните обменни курсове на еврото (известни също като референтните курсове на ЕЦБ), Европейската централна банка в качеството си на администратор и другите участници в качеството си на оценители не попадат в обхвата на принципите на Международната организация на комисиите за ценни книжа относно финансовите бенчмаркове от юли 2013 г.

Ето защо участниците разработиха изложената по-долу незадължителна рамка за референтните обменни курсове на еврото, изхождайки от убеждението, че прозрачността в управлението и в определянето на методологията е в интерес на обществото и утвърждава надеждността на съответните референтни обменни курсове.

В контекста на референтните обменни курсове на еврото терминът „референтен курс“ означава обменен курс, който не е предназначен да бъде използван в каквито и да е пазарни сделки, било то пряко или косвено (като служещ за основа бенчмарк). Курсовете са предназначени да служат само за информация.

1 Управление на референтните обменни курсове на еврото

Комитетът за пазарни операции на Европейската система на централните банки отговаря за установяването на насоки за референтните обменни курсове на еврото, като има за цел да осигури надеждна методология и подходящо равнище на прозрачност, както и да елиминира конфликтите на интереси. По-специално, той извършва следните дейности:

- провежда периодични прегледи на определението, обхвата, целта, контекста и предвиденото, очакваното или известното използване на референтните обменни курсове на еврото;
- провежда периодични прегледи на методологията, която ЕЦБ използва за определянето на референтните обменни курсове на еврото („методологията“);
- решава дали предложени изменения в методологията са съществени, включително като подлага на оценка дали методологията продължава да измерва по подходящ начин базовия пазар и ръководи внасянето на изменения;
- следи за това ЕЦБ да спазва методологията и подлага на преглед всяко изключение и причините за него;

- наблюдава публикуването на референтните обменни курсове на еврото и подлага на преглед всяко изключение и причините за него;
- разглежда и одобрява процедурите за прекратяване или добавяне на обменни курсове на еврото и комуникацията със заинтересованите лица в случай на прекратяване или добавяне.

2 **Методология за определяне на референтните обменни курсове на еврото**

Референтните обменни курсове на еврото се определят от ЕЦБ ежедневно, в 14:15 ч. централноевропейско време, в телеконференция на администратора и оценителите, и се публикуват от ЕЦБ на нейния уебсайт и от избрани новинарски агенции около 16:00 ч. централноевропейско време.

Обичайно за всяка двойка валути, представена в референтните обменни курсове на еврото, съществува активен пазар. По отношение на пазарната ликвидност обаче може да има съществени различия между ликвидните основни валути и слабо ликвидните редки валути, както и между различните часове на деня. Пазарната ликвидност се измерва с оборота на спот пазара, който се оценява от Банката за международни разплащания в проучванията, които тя провежда на всеки три години, и от други статистически доклади със сходен обхват.

2.1 **Източници на данните**

ЕЦБ извършва периодичен преглед на релевантността на конкретните данни, използвани за определянето и валидирането на референтните обменни курсове на еврото. Наред с всичко останало, този преглед има за цел: а) да допринесе за това референтните обменни курсове на еврото да се основават на надеждни и наблюдаеми пазарни данни, които отразяват икономическата действителност на даден пазар, и б) да гарантира, че самите референтни обменни курсове на еврото представят достоверно валутния пазар.

В процедурата за определяне на референтните обменни курсове на еврото няма процес на изискване на данни, посредством който да се получават базисните данни – било от панел или посредством анкети. ЕЦБ използва данните за транзакциите между купувачи и продавачи на пазар, където данните са налични и отразяват достатъчно количество ликвидност. На пазар, където ликвидността е по-ниска, референтните обменни курсове на еврото може да се основават предимно или изключително на курсовете „купува“ и „продава“ или на предходни транзакции. Степента на ликвидност се оценява чрез експертна преценка.

2.2 Валидиране на данните

Всички отчетени обменни курсове се подлагат на ред проверки на границите на отклонение, за да се определи референтен обменен курс на еврото, който отразява базовия пазар в даден момент. ЕЦБ извършва проверката на границите на отклонение при докладването на данните, с помощта на оценители. В резултат на това е възможно част от събраните данни да бъдат изключени от определянето на референтните обменни курсове на еврото. Систематичните отклонения за всяка конкретна валута се разглеждат ежегодно от Комитета за пазарни операции. Въз основа на тези прегледи Комитетът може да вземе решение да внесе определени промени в процеса с цел да отрази условията на базовите пазари.

Съгласуваност на различните източници на данни: участниците трябва да проверяват съответствието на информацията от различните източници.

Адекватност на пазарните условия: участниците трябва да проверяват дали докладваният обменен курс е бил в диапазона купува/продава по времето на съгласуването на данните. Те трябва също така да проверяват дали честотата на данните е достатъчно висока, за да може да се направи оценка на обменния курс на пазара. Ако последната налична котировка е от преди повече от 30 секунди за дадена двойка валути, тя не следва да се разглежда като активно търгувана, освен ако обменният курс не проявява ограничена колебливост.

Съответствие между преките обменни курсове и курсовете, определени чрез прилагане на кръстосан курс през щатския долар: за валутите, при които като цяло се наблюдава повече търговия спрямо щатския долар, следва да се сравнят прекият обменен курс с еврото и кръстосаният курс през щатския долар. Ако разликата е съществена, следва да се използва кръстосаният курс през щатския долар. Това трябва да бъде базовият сценарий за валути, които се търгуват в работно време на пазарите, което не съвпада с времето на съгласуването на данните.

На всеки етап следва да се прилага принципът на четирите очи. Прилагането му се осигурява от участието на множество централни банки в определянето на референтните обменни курсове на еврото. Когато бъдат установени несъответствия, посочилите ги експерти следва да дадат кратко обяснение и да предложат алтернативен обменен курс.

2.3 Експертна преценка

- ЕЦБ упражнява право на преценка по отношение на използването на данните, когато определя референтен обменен курс на еврото. Определянето на курсовете включва процес на потвърждаване, при който, наред с всичко останало, експерти от ЕЦБ и оценители правят преглед на данните и на предложените референтни обменни курсове на еврото, след предварително определени проверки на границите на отклонение. При извършването на тези проверки може да се упражни право на преценка

дали определени данни да бъдат включени или изключени при определянето на обменните курсове. Въз основа на опита на ЕЦБ в тълкуването на пазарните данни нейните експерти прилагат при необходимост своята преценка, за да осигурят качеството и интегритета на референтните обменни курсове на еврото. По-специално, възможно е експертите от ЕЦБ да разчитат на собствената си преценка по-често при активен, макар и по-слабо ликвиден пазар, където е възможно да няма редовни сделки. ЕЦБ е въвела вътрешни насоки и процедури за контрол на качеството, които ръководят упражняването на преценка от страна на нейните експерти и имат за цел да осигурят последователност и надзор върху процеса. Експертите биват обучени как да изпълняват тези насоки и процедури.

2.4 Обхват

- ЕЦБ публикува референтни обменни курсове на еврото спрямо всички официални валути на държавите членки на Европейския съюз извън еврозоната. Освен това се определят и публикуват референтни обменни курсове на еврото спрямо валутите с най-ликвидни активни спот валутни пазари. ЕЦБ може, в консултация с Комитета за пазарни операции, да включи която и да е друга световна валута.

2.5 Метод на определяне и източници на данни

- Референтните обменни курсове на еврото за следните 32 валути (USD, JPY, AUD, NZD, ZAR, PLN, CZK, RON, BGN, TRY, HUF, RUB, HRK, ISK, ILS, CAD, BRL, KRW, IDR, PHP, SGD, HKD, CNY, MYR, THB, INR, NOK, DKK, SEK, CHF, GBP и MXN) се определят и валидират въз основа на нарежданията за транзакции (твърди котировки) и – където са налични – на търговските обменни курсове, извлечени от основните платформи за валутна търговия. В допълнение към това могат да се използват и други източници на данни, в случай че е необходимо да се потвърди и осигури точността на някои обменни курсове. Първостепенната цел е референтният обменен курс на еврото спрямо всяка от тези валути да бъде определен въз основа на обменните курсове, по които те са търгувани пряко. Ако това не е възможно, обменните курсове се определят, като се използват търговските обменни курсове спрямо основна ликвидна валута, или курсът на нарежданията за транзакция (твърди котировки) спрямо еврото или други основни ликвидни валути. Ако обменният курс спрямо основна ликвидна валута е единственият наличен източник, за изчисляването на кръстосания курс на еврото се използва референтният обменен курс на еврото спрямо тази основна ликвидна валута.
- Събираните пазарни данни подлежат на специфични за всяка валута системни проверки на границите на отклонение, които да засекат

статистически нетипичните данни. Експерти на ЕЦБ извършват валидирането на статистически нетипичните данни, като търсят потвърждение от други източници на информация или разчитат на собствената си преценка при определянето на пазарното равнище.

- При валутите, за които референтният обменен курс на еврото се изчислява въз основа на котировки, той се определя на средноаритметичното равнище на наблюдаваните котировки „купува“ и „продава“.

2.6 Публикуване на референтните обменни курсове на еврото на национални празници

- По принцип референтните обменни курсове на еврото се определят и публикуват във всички дни, в които работи TARGET2.

3 Изменения на методологията за определяне на референтните обменни курсове на еврото

- Комитетът за пазарни операции периодично прави преглед на методологията. Процедурата за внасяне на изменения в нея е, както следва:
 - (1) Всеки член на Комитета за пазарни операции има правото да предложи изменения в методологията.
 - (2) Експертите на ЕЦБ наблюдават непрекъснато валутните пазари, събират становищата на заинтересованите страни по отношение на референтните обменни курсове на еврото, подлагат на оценка необходимостта от изменение на методологията и, според необходимостта, събират информация, преди да внесат промените в Комитета за пазарни операции.
 - (3) Комитетът за пазарни операции прави преглед на всички предложени изменения в методологията и взема решение по тях, като взема предвид оценката на експертите на ЕЦБ.
 - (4) Когато Комитетът за пазарни операции прецени, че е необходимо да се направи съществено изменение, той го представя пред Изпълнителния съвет на ЕЦБ.
 - (5) ЕЦБ информира обществеността за всяко планирано съществено изменение в методологията, както и за аргументите в подкрепа на промяната и, когато е подходящо, за свързаната документация. Освен това ЕЦБ публикува на своя уебсайт преработената методология.

Прекратяване на референтните обменни курсове на еврото

- Възможно е да възникне необходимост от прекратяване на определянето и публикуването на референтен обменен курс на еврото. Това може да се дължи на външни фактори, над които ЕЦБ няма контрол, например промяна в пазарната структура или влошаване на качеството на наличните данни. Когато е приложимо и като се вземат предвид ограниченията в сроковете, евентуалното прекратяване се обсъжда с Комитета за пазарни операции и се одобрява от ЕЦБ. ЕЦБ проучва наличието на надеждна алтернатива, която да остане представителна за условията на базисните пазари. Ако бъде установена надеждна алтернатива, ЕЦБ прави оценка на нейната осъществимост. Ако прекратяването на референтен обменен курс на еврото е неизбежно, ЕЦБ информира по подходящ начин обществеността.
- Процедурата във връзка с евентуално прекратяване на референтен обменен курс на еврото е, както следва:
 - (1) Извършва се преглед на обстоятелствата и се обсъжда наличието на осъществима алтернатива на прекратяването на даден референтен обменен курс на еврото.
 - (2) Когато е приложимо, провежда се консултация с основните заинтересовани страни и се взема предвид всякаква обратна информация, която би могла да подпомогне осъществимо решение.
 - (3) Когато е приложимо, се уведомява обществеността за прекратяването на определен референтен обменен курс на еврото.
 - (4) Прекратява се публикуването на даден референтен обменен курс на еврото.
- В този случай ЕЦБ продължава да преглежда периодично пазара и наличието на данни, за да определи по своя преценка дали да не възстанови съответния референтен обменен курс на еврото.
- Възможно е да се наложи ЕЦБ да прекрати по спешност даден референтен обменен курс на еврото, за да защити интегритета и точността на курсовете. В този случай решението дали да бъде прекратен конкретният референтен обменен курс на еврото се взема от ЕЦБ и впоследствие се разглежда от Комитета за пазарни операции.
- ЕЦБ вижда полза от всички договори, които използват за референтни цели референтния обменен курс на еврото, включително надеждни мерки за непредвидени случаи при съществена промяна или прекратяване на референтния курс.

5 Процедура за обществена обратна връзка

- ЕЦБ се стреми да гарантира, че публикуваните обменни курсове отразяват условията на пазара в 14:15 ч. централноевропейско време.
- Обществената обратна връзка представлява всяко изразяване на неудовлетвореност от страна на което и да е лице от публикуването или непубликуването на референтните обменни курсове на еврото, или искане за проверка и потвърждение на точността на публикуван курс. ЕЦБ се отнася сериозно към обществената обратна връзка и е поела ангажимента да реагира подходящо и последователно. От решение да бъде проучена обществена обратна информация или от резултата от такова проучване по никакъв начин не следва, че ЕЦБ има определено становище относно точността на публикуваните курсове.
- Исканията за включване на нов обменен курс в списъка на референтните обменни курсове на еврото или за възстановяване на прекратен в миналото курс не се считат за обществена обратна връзка и поради това ще бъдат отхвърляни без по-нататъшно проучване.
- Комитетът за пазарни операции може да подложи на оценка гореописаната обществена обратна информация. Това право може да бъде делегирано на председателя на Комитета, който по своя преценка може да го възложи на експерти на ЕЦБ.
- Ако бъде преценено за необходимо, ЕЦБ ще търси сътрудничество със съответните НЦБ за разрешаване на възникналите въпроси. В случай че обществената обратна връзка бъде насочена към други участници, те незабавно я препращат на ЕЦБ.
- ЕЦБ регистрира всяка обратна информация, получена от обществеността, за която е била уведомена от други участници, и съхранява този архив най-малко пет години.

6 Повторно публикуване на референтните обменни курсове на еврото

- В определени случаи може да се наложи ЕЦБ да измени и/или публикува наново даден референтен обменен курс на еврото, след като той вече е бил публикуван.
- Важни обстоятелства, които вероятно биха довели до преглед от страна на ЕЦБ на необходимостта даден курс да бъде изменен или публикуван наново, могат да бъдат свързани с а) собствените вътрешни процедури на ЕЦБ или б) процедурата за обществена обратна връзка.
- Процедурата във връзка с евентуално повторно публикуване на референтен обменен курс на еврото е, както следва:

- Експерти на ЕЦБ правят преглед и проучване дали предложеното по пътя на обществената обратна връзка или по друг начин изменение или повторно публикуване действително е уместно.
- Генералният директор на генерална дирекция „Пазарни операции“ в ЕЦБ решава единствено по своя преценка дали изменението или повторното публикуване е уместно в дадените обстоятелства. Ако отговорът е положителен, впоследствие изменението подлежи на преглед от Комитета за пазарни операции.
- Възможно е да се наложи ЕЦБ по спешност да измени или публикува повторно даден референтен обменен курс на еврото. Решението дали това да бъде предприето се взема от ЕЦБ. Такива решения се подлагат впоследствие на преглед от Комитета за пазарни операции.
- Когато е приложимо, ЕЦБ уведомява обществеността, че се проучва евентуална грешка в даден референтен обменен курс на еврото. Това може не винаги да бъде изпълнимо, ако може да се установи бързо, че е допусната грешка.
- Ако бъде преценено, че е уместно, съответният курс се публикува наново, като обществеността се уведомява за това и се предоставя кратко обяснение на проблема.
- При никакви обстоятелства ЕЦБ не изменя и не публикува наново референтен обменен курс на еврото, след като вече е публикуван курсът за същата валута в следващия работен ден. Работен ден означава ден, в който работи системата TARGET2.
- Документацията, свързана с всяко изменение или повторно публикуване на референтен обменен курс на еврото, се съхранява най-малко пет години.